

skaš za ušesom, a „po toči je prepozno zvoniti“. — Če greš kupovat krave, tudi tu kupiš mačka v „žaklji“.

Da bi se pa znal bolje varovati v tem oziru, hočem ti napisati tu iz kmetijskega znanstva nekoliko glavnih točkov, ki jih ne smeš prezirati.

Lepo in koristno živinčje mora imeti glavo lahko in primerno, oči velike, bistro in pohlevne, nosnici široki, hladni in mokri. Vrat ne sme biti ne predolg, ne predoben niti predebel, od kojega mu sega med nogi velik nader, ki se manjša proti gobcu. Zatilnik in gnjat mu mora biti močen; prsa morajo biti globoka in široka. Život naj je dolgast in okrogel, hrbet poln in raven; život sploh ne sme biti niti spredi ne zadej viši. Ledji naj ste široki. Polni stranici znanite, da je živinčje močno in da se rado redi. Koža lepej živini je mehka, ne predebela, dlaka pa svitla, mehka, gosta in primerne barve. Beder je lepa živina močnih, mesnatih in polnih, obokanih, pa ne previsocih; stegen je močnih, niti krivih, niti stisnjenih; na plečih je široka, okrogla in polna. Lepo živinčje ima širok križ, ki ni povesen, kovka sta saksebi, rep pa ne visi, kakor bi imel navezan kamen na njem in ni predebel, kosti pri repu je tudi vsaksebnih in lepo okroglih; lakotnici ste majhni, kosti ne okorne. Prednji nogi se ne krešete pri hoji — to velja tudi o zadnjih, — niste predebeli in pod kolenom ste kratki; parklji so majhni in svitli. Zadnji nogi ste, kakor prednji, ravni, krogli in ne švedrastni. Tu sem spada tudi dostojna velikost in primerna starost. Visoke noge niso lepe, tako tudi dolga rogova ne, debela, plošnata in če se ne sukata vsaksebi počasi rajša malo naprej, močno kazita glavo.

Vol se mora razločevati od krave sploh v tem, da je v vseh delih života itd. zastavniši nego krava. Tak vol se raji redi in je sposobniši za vprego. Krava pa naj se loči od vola v tem, da ima slokast vrat in prsi, krajša rogova, raven krogel život, tanke noge, in sploh v vseh delih naj je šibkejša od vola, le križa (in sploh v zadnjem delu života) naj je širocega, kajti taka krava se lahko oteli. Dalje naj ima debele mlečne žile, lepo kroglo, bolj v život stisnjeno, razširjeno, mehko, ne mesnato vime.

Pri muriškem in marijedvorskem plemenu se dobodo vse te lepe in koristne lastnosti, pri drugih pa težko.*)

Poročila o letošnji sviloreji. **)

Znad Vipave 29. junija.

Sviloreja je za letos tukaj zdaj končana, toda sporočati Vam moram, da s slabim uspehom, razen onih, ki so redili sviloprejke iz semena po celični izlegi. Deloma je bila vzrok temu letošnja nenavadno mrzla in deževna pomlad, da so dohajali svilni črviči domačega semena po tako imenovani „lisasti bolezni“, nekterim prej, drugim pozneje, tako, da jih mnogo ni niti mešička svojega pridelka zagledati dobilo; drugi pa, ki so ostali zdravi, zakasnili so se bili za kacic 8 do 10 dni memo navadnega časa. Še večji vzrok temu slabemu uspehu pa je bilo bolno seme. Naš kmet je že tak, da nima z lepa zaupanja v kako novo pa koristno stvar, priporoča naj se mu še tako živo, k večjemu, dokler ne vidi djanskih dokazov. Zato je bila sl. naša c. k. kmetijska družba razposlala tacega celič-

nega semena učiteljem v ta namen brezplačno. To je letos že nekoliko prepričalo mnogotere, ko so videli, kako zdrave so bile sviloprejke iz tega semena pri meni in kako lep in obilen pridelek so zdaj dale. Da bi tedaj pa zdaj spoznali za trdno veliko korist tega zanesljivo zdravega svilnega semena, ter si v prihodnje izključljivo le tacega preskrbeli! Nihče bi ne imel gledati na tistih par goldinarjev, za kolikor je to seme dražje, kajti dobiček bode zanesljivo velik in gotov, in ne bode več slišati, da zna učitelj kolikor toliko „coprati“, ker se le njemu sponašajo sviloprejke. Zdravo seme in poleg tega umno oskrbovanje svilnih črvičev, to je vsa coprnija. Janko Gantar.

Po sporočilih, ki so družbi kmetijski o letošnji sviloreji od več krajev na Kranjskem došla, pridelek ni bil srečen; veliko naših navadnih sviloprejk je o 4. spanji onemoglo; tudi iz celičnega semena se jih je prav veliko pokazilo; le izvirni japonski so se zdravi ohranili in se krepko zapredli.

Iz Brda poleg Buj v Istri pa učitelj gosp. Mih. Zupančič piše družbi kmetijski, da obojno seme (celično in japonsko), ki ga je od nje kupil, se je izvrstno obneslo in mu dalo obilo zdravega pridelka, kterega na prodaj ponuja.

O postavah nekaj.

Vloge zastran začasne oprostite od vojne dolžnosti

s prilogami občinskih županstev, dušnih pastirjev itd. so vsled tarifnega stavka 102 črk. d) davščinske postav, potem finanč. ministerstva razpisov od 10. januarja 1859., št. 13 drž. zak. in 6. marca 1870. leta, št. 5107 vsega koleka (štempelja) proste. Te postavne določbe je treba po vseh časnikih razširiti, ker prošniki navadno mislijo, da se bodo prošnje prej vslišale, ako so kolekovane. Gledé na prostost prilog so na prašanja župnih uradov pri c. kr. okrajnih glavarstvih tu in tam odgovarjali, da je potreben kolek po 15 kr. in tudi po 50 kr., enemu župniku se je celo predpisala povišana kazen 6 gold. 5 kr., in vendar postava jasno in brez vsakega dvoma prostost koleka določuje. Naj se toraj zadeti sklicujejo na omenjene postav, kterih številke je tudi previdno zapisavati na čelo takih vlog in prilog.

Socijalno-politiške razprave.

Bivša pariška komuna in socijalizem.

Socijalno-politiška študija.

Spisal dr. V. Zarnik.

III.

Sploh imenujejo Francozi to vprašanje „la question du pain“ — vprašanje kruha — s popolnim opravičenjem. To je vprašanje, ki se v prvi vrsti podlage vsega telesnega in tudi duševnega delovanja tiče, to je, našega želodca. Vsled tega ravno je pa to vprašanje morebiti med vsemi vprašanji, ktera so kedaj človečanstvo gibala in vznemirjala, najbolj v bitstvo našega življenja zasekajoče, toraj tudi imenitno, oziroma nevarno. Nevarnost pa ravno v tem tiči, da se mase neizmerno lahko za to navdušijo in da potem privrženci teh z večine dobrih, večidel pa krivo razumljenih idej strašanski fanatiki postanejo, o čemur nam je bila bivša pariška komuna „argumentum ad hominem“. Rekli smo že v prvem članku, da je ta ideja tako stara kakor človečanstvo samo, da je že velikokrat v strašanskih bojih, kteri so bili še dozdej zmirom večidel s strašno okrutnostjo potlačeni, na vrhunec prikipela in potem spet na videz za dolgo časa s svetskega

*) Nadoben popis različnih rodov s podobami razjasnjen se nahaja v knjigi, ki jo je spisal po naročilu kmetijske družbe kranjske dr. J. Bleiweis in se začne prihodnji teden prodajati.

**) Drug dopis „iz Vipavske doline“ pride prihodnjič.